

מסורת הש"ס

(א) [דמסוכר גרי העיר
עיר ספר] (ב) [דך גרי
אלס נשען ידו על פדחמו.
ערוך ערך פג] (ג) [למלא]
(ד) [למלא] (ה) ע"ז י: ע"ש
[ונחמס] (ס) (ז) [למלא]
(ח) [למלא] (ט) ע"ז כ"ב
גריס (י) אבות פ"ה
מ"ב (יג) [נדה טז: מן]
ד"א פ"ה (יז) ב"ק כ"ג
ב"מ ק"ז (ט) [למלא] (י)
(יג) [ב"ב טו: י] (יז) פ"ה
למלא נלחל בדבר אסור
גלומו שמה נ"ך לון
ד"ז חמור ד"ר ש"ל נ"כ
גדול ועשה כחוראמו. ערוך
ערוך מנ"ק (ט) [ב"ב כ"ג]
(כ) ע"ז: ה"א להל"א לו,
(ג) [שמות כח: ק] וישיע
מנ"ק (י) [שמות כג]
(כ) ס"א משום דנקט לשל"א
הימלא נלחל נקט לשל"א
דמניק. ח"מ (י) [ע"ש]
ח"מ ש"ת ק"ך ד"ה ור"י
ומוס' ב"ב ק"ך ד"ה ומוס'
ומוס' כסודות נח. ד"ה
ח"מ]

תורה אור השלם

1. קול יי על הקנים אל
הכבוד הרעים יי על מים
רבים: קול יי בבח קול יי
בדבר: קול יי שבר
ארום וישר יי את אר"י
הלכנו: וישרים כמו
עגל לבנו וישרי כמו יי
ראמים: קול יי חבב
להבות אש: קול יי חזיל
מדבר חזיל יי מדבר
קדש: קול יי יחזיל
אילות ויחזק יחזק
ובהכלו כלו אומר
בדור: הלהים טו ג-ט
2. הלא אהה שבת בעדור
ובעד בועד כל
אשר לו מקבים מעשה
ידי ברכת ומקבים פרץ
בארץ: איוב א י

הגהות הב"ח

(א) גמ' מהו יורה אמר רב
ספא:

מוסף רש"י

אידהר משברירי. למש
הוא ותמנע ויחל משם
השד כאלר הוא שומע
מעט מינות אות אחר
אות עד יי, וכן הוא
הלשם להכניחו משם.
מניחים (גדלשית יב).
תרגומו שגריי. למש
עשה שבת חול ואל
תצטרך לבריות. לא
יעיל על חלשים כבוד
שבתו (שבת ק"ח). הוי
עז כנמר וגרי. כסמון
להל"א ד"ע דקלמנר
שבת חול מנעל לה.
ומה לאוריין לו דלא אמר
י"ע אלא בני השעה
דוקות לו ביותה, אלא
נ"ך אדם ל"ח עמו
כנמר ונשאר לעשות לון
אזוי ששומע לכבד שנתה
וימס טובים (ד"ש) אבות
פ"ה מ"ב, וי"י ש"א אר"ח
י"י רמב"ב וי"י ש"א

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ק"ב.

דמסוכר. מקין דס מן הכתפיים. לשון סיכורי: ידא אלוסיא. שרגיל להניח ידו אלל נחיריו על שפתיו: דרגא לפחדא. דרך הוא להביא לו פחד רוח רעה: לול שפן אניגרון אנירדפי. לחש הוא: זי צלעי ושמיני. הנה סביבותי אנשים כחוסים ושמינים ותיחוני: ונימא ליה לחינא מיל: הוי עו. המחזק במלואו יותר משיכולה צידך: אל פשז בגוזה של עיר ופשנה. מקום שזני העיר עוזרים ושזין שמא כשהן עוזרים ושזין *ויצטלון ויפסיקון ממשתתף: ואל סדור צעיר שראשיה סלמידי חממים. דטרוד גרסיה ולא צמילי

צוה רבי עקיבא את רבי יהושע בנו. פירש רש"ס דהוא ר' יהושע בן קרחה דר"ע קרחה היה כדלמרינן [בצבורות] (דף נח.) שהיה בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין לפני קלילת השום חוץ מן הקרחה הזה ואין נראה שיהיה הגמרא קורא אותו בן קרחה דרך גנאי שהרי נענשו הנערים שקראו ללללע עלה קרחה (מל"ס ד' ג' ז') וכן עזאי קראו בן דרך צדיחומא א':

שבששתא דעל ע"ה. תימה דרבנא גופא אית ליה צלל יחפור (ב"ב דף כה.) שששתא ממילא נפקא ויש לומר דהיינו כשלומד קמי דגרים ולא דייק שיכול להצין מעצמו כשיגדל אצל כאן דליירי צספר שאינו מוגה סומך על ספרו ואינו יולא מידי טעומו: ולא

לול שפן אניגרון אנירדפין בין כוכבי יתיבנא בין בליעי שמיני אזילנא ואי לא אי אכא איניש בהדיה ניתעריה ולימא ליה פלניא בר פלנתא צחינא מיא והדר נישתי ואי לא מקרקש נכתמא אחצבא והדר נישתי ואי לא נישדי בה מידי והדר נישתי ית"ר ילא ישתה אדם מים לא מן הנהרות ולא מן האגמים בלילה ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה מאי סכנה סכנת שברירי ואי צחי מאי תקנתיה אי אכא איניש בהדיה לימא ליה פלניא בר פלנתא צחינא מיא ואי לא י(נימא) איהו לנפשיה פלניא אמרה לי אימי איזדהר משברירי שברירי ברירי יריר ירי רי צחינא מיא בכסי חיורי: ואפילו מן התמחויו וכו': פשיטא לא נצרכא אלא אפילו לר"ע דאמר יעשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות הכא משום פרסומי ניסא י(מודי) תנא דבי אליהו אע"פ שאמר ר"ע עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות אבל עושה הוא דבר מועט בתוך ביתו מאי נינהו י(א) אמר רב פפא כסא דהרסנא י(כדתנן) ר' יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים ת"ר שבעה דברים צוה ר"ע את רבי יהושע בנו בני אל תשב בגובהה של עיר ותשנה ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמים ואל תכנס לביתך פתאום כ"ש לבית חבירך ואל תמנע מגעלים מרגליך השכם ואכול בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הציה ועשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות והוי משתדל עם אדם שהשעה משחקת לו אמר רב פפא לא למיזבן מיניה ולא לזבוני ליה אלא למעבד שותפות בהדיה והשתא דאמר רב שמואל בר יצחק מאי דכתיב מעשה ידיו ברכת כל הנוטל פרוטה מאיוב מתברך אפילו למיזבן מיניה ולזבוני ליה שפיר דמי חמשה דברים צוה ר"ע את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין אמר לו רבי למדני תורה אמר איני מלמדך אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק אמר לו ומי בסכנה והלא עגל בסכנה אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה מאי היא אמר רבא ואיתימא רב משרשיא בחדתא שבששתא כיון דעל על לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך מאי ניהו גרושה בחיי בעלה דאמר מר גרוש שגשג גרושה ארבע דעות במטה ואי בעית אימא אפילו באלמנה לפי שאין

צוה רבי עקיבא את רבי יהושע בנו. פירש רש"ס דהוא ר' יהושע בן קרחה דר"ע קרחה היה כדלמרינן [בצבורות] (דף נח.) שהיה בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין לפני קלילת השום חוץ מן הקרחה הזה ואין נראה שיהיה הגמרא קורא אותו בן קרחה דרך גנאי שהרי נענשו הנערים שקראו ללללע עלה קרחה (מל"ס ד' ג' ז')

עיר ותשנה, ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמים, ואל תכנס לבית פתאום, ואל תמנע מגעלים מרגליך, ואם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה מאי היא אמר רבא ואיתימא רב משרשיא בחדתא שבששתא כיון דעל על לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך מאי ניהו גרושה בחיי בעלה דאמר מר גרוש שגשג גרושה ארבע דעות במטה ואי בעית אימא אפילו באלמנה לפי שאין

דמסוכר. מקין דס מן הכתפיים. לשון סיכורי: ידא אלוסיא. שרגיל להניח ידו אלל נחיריו על שפתיו: דרגא לפחדא. דרך הוא להביא לו פחד רוח רעה: לול שפן אניגרון אנירדפי. לחש הוא: זי צלעי ושמיני. הנה סביבותי אנשים כחוסים ושמינים ותיחוני: ונימא ליה לחינא מיל: הוי עו. המחזק במלואו יותר משיכולה צידך: אל פשז בגוזה של עיר ופשנה. מקום שזני העיר עוזרים ושזין שמא כשהן עוזרים ושזין *ויצטלון ויפסיקון ממשתתף: ואל סדור צעיר שראשיה סלמידי חממים. דטרוד גרסיה ולא צמילי

צוה רבי עקיבא את רבי יהושע בנו. פירש רש"ס דהוא ר' יהושע בן קרחה דר"ע קרחה היה כדלמרינן [בצבורות] (דף נח.) שהיה בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין לפני קלילת השום חוץ מן הקרחה הזה ואין נראה שיהיה הגמרא קורא אותו בן קרחה דרך גנאי שהרי נענשו הנערים שקראו ללללע עלה קרחה (מל"ס ד' ג' ז') וכן עזאי קראו בן דרך צדיחומא א':

צוה רבי עקיבא את רבי יהושע בנו. פירש רש"ס דהוא ר' יהושע בן קרחה דר"ע קרחה היה כדלמרינן [בצבורות] (דף נח.) שהיה בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין לפני קלילת השום חוץ מן הקרחה הזה ואין נראה שיהיה הגמרא קורא אותו בן קרחה דרך גנאי שהרי נענשו הנערים שקראו ללללע עלה קרחה (מל"ס ד' ג' ז')

עיר ותשנה, ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמים, ואל תכנס לבית פתאום, ואל תמנע מגעלים מרגליך, ואם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה מאי היא אמר רבא ואיתימא רב משרשיא בחדתא שבששתא כיון דעל על לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך מאי ניהו גרושה בחיי בעלה דאמר מר גרוש שגשג גרושה ארבע דעות במטה ואי בעית אימא אפילו באלמנה לפי שאין

עיר ותשנה, ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמים, ואל תכנס לבית פתאום, ואל תמנע מגעלים מרגליך, ואם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה מאי היא אמר רבא ואיתימא רב משרשיא בחדתא שבששתא כיון דעל על לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך מאי ניהו גרושה בחיי בעלה דאמר מר גרוש שגשג גרושה ארבע דעות במטה ואי בעית אימא אפילו באלמנה לפי שאין

עין משפט
נר מצוה

סד א טוש"ע א"ח ס' ד
ספ"ק י"י:
סד ב טוש"ע י"ד ס' קט"ז
ספ"ק ע"ה וי"ן
רמב"ם ס"ז מהל' דולא
ושמרת נפש הל"ה [ונכרי
אלפס ס"ז ד"ע דף שט.
ונל"ש שם ספ"י יג
ו"ע]:
ג (מ"י) ס"ה מהל' דולא
הל"י ש"ע ח"מ ס' מב
ספ"י ט וט"ע י"ד ס' קטו
ספ"י ט [בבב"א]:
סד ד מ"י ס"ל מהלכות
דמ"ה הל"ה ז ופ"י
מהלכות תמנות ענינים
הל"ה יח סמ"ג ע"ן ל'
טוש"ע א"ח"ס סימן רמב
טוש"ע י"ד סימן רנה
ספ"ק א:

גליון הש"ס

גמ' רוח רעה שורה
ע"י מורס חיים
ששמות דף ט ע"ב ד"ה
ר"ש"ל: ר"ה אל
תשב. ובפ"ק ויפסיק לך.
ע"י כסדר הדורות כסדר
תנאים א"ח י"ד ק"ה ע"ב:

מוסף תוספות

א. [אין] לנו לקרותו כן
כל עשה. וכו' לך נראה
ל"ה"ת דלא ר"ע היה אלא
איניש אחריה היה ששמו
קרחה וקרחה הוא שם
אדם כמו קרח. מוס' שנת
ק"ה

רבינו חננאל

דמסוכר. פי' מקין דס ולא
משי ידיה מפחד שבעה
ימים. שקל מויהי ולא
משי ידיה. מפחד תלתין
ימים. שקל טופריה ולא
משי ידיה מפחד יום
אחד. דמשי ירשיה ולא
משי כרעייה מפחד יום
אחד. ולא דיע ממה
מפחד. ידא אפנא דירכא
לפחדא. ידא אפנא דירכא
לשנינא. אובלכין ומשקין
תחת המטה ואפי' מחופין
בכלי ברזל רוח רעה
שורה עליהן. ח"ו לא
ייתה אדם בלילי וביעיות
ובלילי שבתו. במשקן
ואי צחי למיא, לימא
שבעה קולות קול ה' על
המים וכו' וישנה. לא
ייתה אדם מן הנהרות
בלילה כו'. ואפי' מן
התמחויו. ואסיקנא אפילו
ל' עקיבא דאמר עשה
שבתך חול ואל תצטרך
לבריות. הכא משום ניסא
מחיר שיקח אפילו מן
התמחויו. תנא דבי אליהו
א"ע"פ שאמר ר' עקיבא
עשה שבתך חול ואל
תצטרך לבריות. עושה
אדם דבר מועט בתוך
ביתו. כגון כסא דהרסנא,
כדתנן הוה עז כנמר קל
כנשר ורץ כצבי ואביך
כארי לעשות רצון אביך
שבשמים. (שש"ת)
צוה ר' עקיבא ל' יהושע
בנו, אל תשב בגובהה של